

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРИВАТНОГО ПРАВА І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ІМЕНІ АКАДЕМІКА Ф. Г. БУРЧАКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ
НАУК УКРАЇНИ

**СУЧАСНІ
ПІДХОДИ ДО
МЕТОДОЛОГІЇ
ПРАВНИЧИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

Збірник наукових праць
міжнародної науково-практичної
конференції
з нагоди 100-річчя з дня народження
дійсного члена (академіка),
академіка-засновника
Національної академії правових наук
України
Федора Глібовича Бурчака
(м. Київ, 3 квітня 2024 року)

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРИВАТНОГО ПРАВА І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ІМЕНІ АКАДЕМІКА Ф. Г. БУРЧАКА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

**СУЧАСНІ
ПІДХОДИ ДО МЕТОДОЛОГІЇ
ПРАВНИЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Збірник наукових праць
міжнародної науково-практичної конференції
з нагоди 100-річчя з дня народження
дійсного члена (академіка), академіка-засновника
Національної академії правових наук України

Федора Глібовича Бурчака

(м. Київ, 3 квітня 2024 року)

УДК 340.115

C-11

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України
(протокол № 9 від 24 липня 2024 р.)*

Сучасні підходи до методології правничих досліджень : збірник наукових праць міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 100-річчя з дня народження дійсного члена (академіка), академіка-засновника Національної академії правових наук України Федора Глібовича Бурчака (3 квітня 2024 року, Київ). Київ : Науково-дослідний інститут приватного права ім. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2024. 210 с.

ISBN 978-617-8084-30-1

У збірнику представлені наукові доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 100-річчя з дня народження дійсного члена (академіка), академіка-засновника Національної академії правових наук України Федора Глібовича Бурчака «Сучасні підходи до методології правничих досліджень», яка відбулася 3 квітня 2024 р. у Науково-дослідному інституті приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України, організована Радою молодих вчених Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України та Радою молодих вчених Національної академії правових наук України. Тематика доповідей учасників стосується широкого кола теоретичних та практичних проблем методології правничих досліджень.

Збірник зацікавить наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, докторантів та аспірантів, студентів, а також суддів, адвокатів та всіх практикуючих юристів.

Матеріали доповідей подано в авторській редакції. Організаційний комітет не несе відповідальності за зміст публікацій, їх відповідність до вимог законодавства і за порушення авторських прав.

ISBN 978-617-8084-30-1

© Автори, 2024

© Науково-дослідний інститут
приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України, 2024

100

ЗМІСТ

Майданик Р. А. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДОЛОГІЇ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	7
Аврамова О. Є. СУЧАСНА МЕТОДОЛОГІЯ ЖИТЛОВО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	20
Бондаренко-Зелінська Н. Л. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ В СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ: НА ПРИКЛАДІ ІНСТРУМЕНТАРІЮ МЕДІАЦІЇ В СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТАХ.....	23
Василюк Д. В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	27
Вахліс І. В. ІНСТИГАТУРА – ПЕРШИЙ ПРАОБРАЗ ІНСТИТУТУ ПРОКУРАТУРИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.....	29
Волкович О. Ю. ОКРЕМІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ НАРОДЖЕННЯ ТА СМЕРТІ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ.....	33
Гайдулін О. О. МАТЕРІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ (AEQUITAS = EQUITY) ТА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ПРОЦЕСУАЛЬНА (IUSTITIA = JUSTICE): ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ	37
Гевко В. Л. «ВОЛЯ» ОСОБИ У ВИБОРІ СПОСОБУ ЗАХИСТУ, ЯК КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНИХ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ОСОБИ У СУДІ.....	41
Гнедик Є. С. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СИНДРОМУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ДОСВІД США.....	46
Деревянко Б. В. ПРО УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВОГО ДОКУМЕНТООБІГУ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ.....	48
Дорошенко Л. М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ У МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН	52
Заїка Ю. О. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ СПАДКОВОГО ПРАВА: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ.....	56
Зайчук О. В., Король В. І. ПРОГНОСТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	61

Запорожченко А. В. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИНОРОБСТВА.....	66
Зеліско А. В. СУЧАСНІ ТРЕНДИ МЕТОДОЛОГІЇ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	71
Кимберський З. Ю. ФОРМУВАННЯ ПРИНЦИПУ СПРАВЕДЛИВОСТІ В АНТИЧНОСТІ	75
Ковальчук О. Я. ВИКОРИСТАННЯ НАУКИ ПРО ДАНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	78
Кочин В. В. МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ПРИВАТНОПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ДЕФОРМАЦІЯ ЦИВІЛІСТИКИ ЧИ ПОШУК НОВОЇ МЕТОДОЛОГІЇ	82
Крушельницька Г. Л. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БІОЮРИСПРУДЕНЦІЇ	91
Крушинський С. А. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРОДОВЖЕННЯ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ СТРОКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В ОБ'ЄДНАНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ	96
Литвиненко Є. В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОГОВОРУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ	100
Маковій В. П. ДОГОВІРНІ КОНСТРУКЦІЇ У ЗМІСТІ ІНСТИТУТУ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	103
Миронова Г. А. КОНЦЕПТ ПРИВАТНОГО ПРАВА ЗАХІДНОЇ ТРАДИЦІЇ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН З НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	111
Митрофанов І. І. ОБМАН І ЗЛОВЖИВАННЯ ДОВІРОЮ В СКЛАДІ ШАХРАЙСТВА.....	118
Ніколенко Л. М. ДОПУСТИМІСТЬ ДОКАЗІВ У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ	122
Новікова В. О. ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ	125
Пашков В. М. ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕПАРАТІВ АЮРВЕДИ ДЛЯ МЕДИЧНИХ ЦІЛЕЙ	132
Пожоджук Р. В. ДО ПИТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ЯК "ПЛАТИ" У СПОЖИВЧОМУ ДОГОВОРІ.....	134

Політова А. С. ПРАКТИКА ПРИТЯГНЕННЯ ЗА НАСИЛЬСТВО НАД НАСЕЛЕННЯМ У РАЙОНІ ВОЄННИХ ДІЙ (СТ. 433 КК УКРАЇНИ) ЯК ФОРМИ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ (ВОЄННОГО СТАНУ)	137
Примаєк В. Д. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ .	141
Санченко А. Є. ХОЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ЛЮДИНО-ЦЕНТРИЧНОЇ МОДЕЛІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА УКРАЇНСЬКОГО ВІДНОВЛЕННЯ.....	146
Серт О. В. РАДА ДИРЕКТОРІВ ТА ЇЇ ГОСПОДАРСЬКА КОМПЕТЕНЦІЯ	153
Сіщук Л. В. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН	159
Софіюк Т. О. СИМУЛЯЦІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ.....	164
Старинський М. В. ЕКОНОМІЧНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ЯК НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ І ЙОГО ЗАКРІПЛЕННЯ В КОНСТИТУЦІЙНИХ АКТАХ ДЕРЖАВ	172
Тищенко Ю. В. ПОНЯТТЯ БІЖЕНЕЦЬ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	177
Ховпун О.С., Федірко В. А. СТАН МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДІВ В УКРАЇНІ.....	180
Шаповалова О. В. ТРУДОПРАВОВІ СТИМУЛИ ПІДВИЩЕННЯ АДАПТИВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ	184
Шаркова І. М. ЗЛОВЖИВАННЯ ПРАВОМ З ТОЧКИ ЗОРУ ЮРИДИЧНОЇ ТЕЛЕОЛОГІЇ: МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТТЯ	188
Шендер Т. Ю. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	192
Шуба Б. В., Татіщев О., Конопелько М. В. ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БАНКРУТСТВА ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	196
Ярмоленко О. С. ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА ЯК КРЕДИТОР У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО.....	200
ПРО АВТОРІВ	203

11. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05 липня 2012р. №5080-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 29. ст. 337.

12. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06 лютого 2018р. №2275-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. №13. ст. 69.

13. Прилуцький Р.Б. Основні теорії юридичної особи та їх вплив на розвиток організаційних форм суб'єктів господарювання. *Юридична наука*. №3. 2013. с.с. 35-49.

14. Кологойда О.В. Окремі аспекти корпоративної відповідальності осіб, що здійснюють управління акціонерним товариством. *Господарське право та процес*. №4. 2016. с.с. 47-53.

15. Гарагонич О.В. Корпоративна природа правовідносин між акціонерним товариством і суб'єктами, які виконують функції його органів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. №42. 2017. с.с. 109-114.

16. Крат В.І. Окрема думка від 05.01.2024р. у справі №149/184/21. Касаційний цивільний суд у складі Верховного Суду. Електронний ресурс: [<https://reyestr.court.gov.ua/Review/116258602>]. Дата звернення: 22.04.2024р.

17. Постанова від 27.06.2018р. у справі №668/13907/13-ц. Велика Палата Верховного Суду. Електронний ресурс: [<https://reyestr.court.gov.ua/Review/78977588>]. Дата звернення: 22.04.2024р.

18. Постанова від 01.03.2023р. у справі №522/22473/15-ц. Велика Палата Верховного Суду. Електронний ресурс: [<https://reyestr.court.gov.ua/Review/110231822>]. Дата звернення: 22.04.2024р.

Сіщук Л. В.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

У сучасних умовах правотворення, за яких триває рекодифікація Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), внесення доповнень у формі ст. 96⁻¹ до чинного Кодексу, що містить визначення корпоративних відносин і корпоративних прав, зумовило сприятливі умови для подальшого наукового дослідження корпоративного права, як одного з базових елементів цивільного права. Адже внесення змін до ЦК України є відображенням колосальної довгорічної наукової діяльності відомих вчених-цивілістів, якою наведено методологічно підтверджені наукові аргументи, що корпоративні відносини є

такими відносинами, що засновані на засадах юридичної рівності, вільного волевиявлення і майнової самостійності їх учасників.

Водночас у працях про методологію наукових досліджень надаються пропозиції до удосконалення вчення про методологію та вибір методів дослідження юридичної науки, які, на думку вчених-теоретиків, нині застосовуються у наукових колах юридичної спільноти більш суб'єктивно без врахування потреб проведення наукових досліджень згідно сучасних вимог об'єктивної реальності. Тобто йде мова про те, що дослідниками визначається поле наукових розробок певної проблематики і застосовуються тільки ті методи наукового пізнання, які обираються вченим, а не ті, які варто обрати.

Також теоретиками пропонується виділяти чотирирівневу або трьохрівневу структуру методології наукових досліджень і наголошується на тому, що варто відмежовувати поняття методології наукових досліджень від методів наукової діяльності, розрізняти методологію наукових досліджень та методологію права, що варто розглянути детальніше. Зокрема, Г. Ю. Лук'янова зазначає, що методологія є вченням про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності, що має чотирирівневу структуру – фундаментальні, загальнонаукові принципи, що становлять власне методологію, конкретнонаукові принципи, що лежать в основі теорії тієї чи іншої дисципліни або наукової галузі, і систему конкретних методів і технік, що застосовуються для вирішення спеціальних дослідницьких завдань [3, с. 36]. Іншу позицію займає Т. В. Міхайліна, Ю. В. Гоцуляк, які пропонують обмежитися класичною тривірневою структурою методології юридичних досліджень, а саме: загальнонаукові методи дослідження, які здебільшого виробляються у межах загальної філософії, приватнонаукові методи дослідження, які розробляються у межах однієї науки або групи споріднених наук і спеціальні методи дослідження, методика застосування яких формується у межах однієї науки або групи споріднених наук [4, с. 29]. Останній підхід, на нашу думку, є більш конкретним і правильно згрупованим, оскільки дозволяє чітко розмежувати філософські, загальні і спеціальні методи наукового пізнання без додатково повторення чи поділу, а також взаємозаміни таких понять, як принципи дослідження, методи дослідження та техніка їх застосування при проведенні конкретної наукової діяльності.

М. Кельман також пропонує розмежовувати поняття «методологія правознавства» і «методологія права». Методологію правознавства автор розглядає як систему принципів та способів організації теоретико-пізнавальної діяльності у сфері дослідження державно-правової дійсності. Методологію права слід розуміти системою методів правового регулювання, тобто прийомів

впливу на поведінку суб'єктів суспільних відносин, а також систематизації нормативного матеріалу, тлумачення правових текстів та вчення про них [1, с. 35]. Якщо метою методів пізнання є виявлення нових закономірностей розвитку права та інших правових явищ, формування ефективної системи правових знань, то метою застосування методів правового регулювання є впорядкування суспільних відносин, досягнення правової визначеності [1, с. 43]. Вказаний підхід теж має наукове та практичне підґрунтя, оскільки хоча наукова діяльність має враховувати практичні здобутки у сфері права і, навпаки, практика має черпати ідеї вдосконалення з науки, тим не менш важливо розмежовувати методи наукової діяльності, що спрямовані на пізнання правових явищ об'єктивної дійсності, і методи правового регулювання суспільних відносин, що визначаються нормами законів та удосконалюються у результаті правотворчої діяльності.

У зв'язку з цим варто підкреслити, що наукове дослідження є цілеспрямованим пізнанням, результати якого виступають як система понять, законів і теорій. Мета наукового дослідження включає визначення об'єкта, достовірність вивчення його структури, характеристик, зв'язків на основі розроблення у науці принципів та методів пізнання для отримання корисних для діяльності людини результатів, впровадження в практику, отримання певного ефекту [5, с. 7]. Тому у вітчизняній науковій традиції методологію розглядають як учення про науковий метод пізнання або як систему наукових принципів, на основі яких базується дослідження і здійснюється вибір сукупності пізнавальних засобів, методів, прийомів дослідження [5, с. 15].

Фундаментальні принципи ґрунтуються на узагальнюючих, філософських положеннях, що відображають найсуттєвіші властивості об'єктивної дійсності та свідомості з урахуванням досвіду, набутого в процесі пізнавальної діяльності людини. До них, зокрема, належить принцип діалектики, що відображає взаємозумовлений і суперечливий розвиток явищ дійсності [3, с. 36]. Усі досягнення минулого були опрацьовані у вигляді діалектичного методу пізнання реальної дійсності, в основу якого було покладено зв'язок теорії і практики, принципи пізнання реального світу, детермінованості явищ, взаємодії зовнішнього і внутрішнього, об'єктивного і суб'єктивного [5, с. 16]. У правових наукових дослідженнях діалектичний метод є необхідною складовою процесу, оскільки метою правового впливу на суспільне життя є забезпечити стан відповідності норм права принципам моралі та інтересам суспільства, а також при проведенні наукової діяльності не втратити зв'язок науки і практики, що мають в ідеальному співвідношенні взаємодіяти та сприяти пізнанню правових явищ, їх сутності, і в той же час

наданню пропозицій щодо впровадження тих теоретичних моделей в правозастосовну практику, які найбільш ефективно зможуть подолати колізії чи заповнити прогалини у правовому регулюванні суспільних відносин.

До загальнонаукових принципів дослідження належать: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та інші [5, с. 17]. Звісно, що наукове дослідження для розуміння сутності об'єкта, щодо якого здійснюється наукове пізнання, потребує застосування історичного методу, який дозволяє краще зрозуміти специфіку сприйняття певного правового явища та фактори історичного впливу на його формування. Окрім того, нові знання досить часто отримують своє продовження у відродженні окремих ідей попередників – відомих вчених, оскільки саме на даному етапі еволюції правової дійсності є найбільш ефективною пропозицією, яка в минулому не могла бути реалізованою через певні історичні, політичні чи економічні умови стримування прогресу у регулюванні суспільних відносин. Для прикладу, в Україні перехід до виникнення ринкової економіки і розвитку корпоративних відносин відбувся на початку набуття статусу незалежної держави, що зумило можливість вивчення та впровадження європейських доктрин щодо створення та функціонування юридичних осіб на ринкових умовах, які мають глибоку історію становлення, розвитку і впровадження у практику з позитивним досвідом їх застосування.

Також варто приділити увагу системному підходу, застосування якого потребує кожний об'єкт наукового дослідження. Сутність його полягає у комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), дослідженні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин. До загальних характеристик системи відносять цілісність, структурність, функціональність, взаємозв'язок із зовнішнім середовищем, ієрархічність, цілеспрямованість, самоорганізацію [5, с. 20]. Завдяки системному підходу корпоративні відносини досліджуються як через розкриття цивільної сутності даного правового явища, якому притаманні приватні засади впливу на їх формування в економічному середовищі, так й через аналіз внутрішньої структури таких відносин, а саме об'єкт, суб'єкт та їх зміст, що теж є окремими об'єктами наукових досліджень, проведення яких дає можливість розкрити сутність корпоративного правовідношення, як цілісного правового явища об'єктивної дійсності.

Окрім того, в умовах динамічного розвитку сучасних правових відносин важливу роль у їх дослідженні відіграє синергетичний підхід, предметом якого є механізми спонтанного формування і збереження складних

систем, зокрема тих, які перебувають у стані стійкої нерівноваги із зовнішнім середовищем. Нестійкість системи розглядається як перешкода, що потребує обов'язкового подолання [5, с. 22]. В умовах подолання на міжнародній арені наслідків епідемій і в умовах воєнного стану на території України економічні процеси та їх утримання на належному рівні зумовили відповідний синергетичний вплив на наукові дослідження корпоративних відносин, шляхи удосконалення їх регулювання у повоєнний час та правотворчі процедури, які паралельно тривають з метою приведення нашого правового простору у відповідність до права Європейського Союзу, а також продовження рекодифікації Цивільного кодексу України відповідно до викликів часу.

Спеціальна методологія – це сукупність ідей або методів науки, які є базою для розв'язання конкретної дослідницької проблеми [5, с. 27]. Ці методи спрямовані на створення теоретичних узагальнень та формулювань закономірностей досліджуваних явищ, а їх мета полягає у поясненні відкритих явищ, встановленні закономірних зв'язків між явищами, формулюванні законів і закономірностей розвитку явищ і на цій основі передбаченні нових явищ [1, с. 46]. На теоретичному рівні дослідження використовуються такі методи, як аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, абстрагування, моделювання тощо. Саме завдяки цим методам стало можливим визначити поняття, ознаки та дослідити структуру корпоративного правовідношення, його співвідношення з іншими правовими явищами, їх взаємовплив на економічні процеси та суспільний розвиток загалом, а також виокремити основні аргументи, що визначають правову сутність цих відносин, критерії їх класифікації та визначення місця у системі цивільного правовідношення.

Як зазначає О. Д. Крупчан, нині пріоритетними є проблеми окремих груп майнових та немайнових відносин, а також питання, що виникають у сфері правозастосування. При цьому дослідження мають характеризуватися двома ознаками: єдністю правової системи України з акцентуванням на адаптацію національного права до *acquis communautaire* ЄС, а також збереженням «чистоти» приватного права, що забезпечується належним окресленням його предмета та методу правового регулювання, а також його принципами справедливості, розумності, добросовісності та іншими [2, с. 30].

Впродовж останнього десятиліття одним з таких пріоритетних напрямків були наукові дослідження поняття і правової сутності корпоративних відносин та визначення їх місця в системі правового регулювання цивільного правовідношення. Нині, враховуючи Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і документацію, яка готується Україною для вступу до Європейського Союзу, важливість наукових

розробок полягає в аналізі специфіки становлення та розвитку корпоративних відносин у країнах Європи і США, а також їх законодавства, рекомендацій, директив Європейського Союзу та міжнародних договорів у частині їх імплементації в українське корпоративне право, їх правовий, економічний та соціальний ефект на правову систему України та на наше громадянське суспільство.

Отже, методологія наукових досліджень корпоративних відносин відіграє важливе значення для проведення науково-дослідної роботи у сфері корпоративного права і управління. За допомогою філософських принципів, загальних та спеціальних методів дослідження можна визначити найбільш ефективні для запозичення стандарти європейської та міжнародної доктрини, законодавства і практики, що сприятимуть розкриттю сутності корпоративних відносин, удосконаленню їх регулювання та позитивно впливатимуть на економіку, правотворчість та громадянське суспільство нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Кельман М. Методологія сучасного правознавства: становлення та основні напрями розвитку. Психологія і суспільство. 2015. № 4. С. 33 – 46.
2. Крупчан О. Д. Методологічні виміри сучасного вітчизняного приватного права. Приватне право і підприємництво. 2016. Випуск 16. С. 30 – 34.
3. Лук'янова Г. Ю. Методологічні основи дослідження права у сучасній юридичній науці. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. № 4. 2011. С. 33 – 43.
4. Міхайліна Т. В., Гоцуляк Ю. В. Криза методології сучасних юридичних досліджень. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. Випуск 65, 2021. С. 26 – 30.
5. Стояцька Г. М. Методологія наукових правових досліджень: курс лекцій. Дніпро, 2016. 77 с.

Софіюк Т. О.

СИМУЛЯЦІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Фізична особа має право на індивідуальність. Фізична особа має право на збереження своєї національної, культурної, релігійної, мовної самобутності, а також право на вільний вибір форм та способів прояву своєї індивідуальності, якщо вони не заборонені законом та не суперечать моральним засадам суспільства (ст. 300 Цивільного кодексу України).